

مستشرقان و قرآن

نقد و بررسی آراء مستشرقان درباره قرآن

دکتر محمدحسن زمانی

www.ketab.ir

بیت کتاب
۱۴۰۱

زمانی، محمدحسن، ۱۳۳۷ -

مستشرقان و قرآن: نقد و بررسی آراء مستشرقان درباره قرآن / محمدحسن زمانی. - قم: مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۸۵.

[۵۹۲] ص. - (مؤسسه بوستان کتاب: ۱۴۹۱. سلسله منشورات نقد استشرق؛ ۲) (قرآن؛ ۱۸۵. علوم قرآن؛ ۹۰)

ISBN 978-964-09-1156-3

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتاب‌نامه: ص. [۵۴۵] - ۵۵۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.
نمایه.

چاپ نهم: ۱۴۰۱.

۱. خاورشناسان - نظریه درباره قرآن. ۲. قرآن - تحقیق - کتاب‌شناسی. ۳. خاورشناسان - سرگذشتنامه و کتاب‌شناسی. ۴. خاورشناسان - نقد و تفسیر. ۵. قرآن - دفاعیه‌ها و ردیه‌ها. الف. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم. مؤسسه بوستان کتاب. ب. عنوان. ج. عنوان: نقد و بررسی آراء مستشرقان درباره قرآن.

۲۹۷/۱۵۹

BP ۶۵/۳/ز۸م۵

[۹۵۰/۰۹۲]

[DS ۶۱/۷/آ۱؛۸]

۱۴۰۱

سلسله منشورات نقد استشرق / ۲

www.ketab.ir

■ موضوع: علوم قرآن؛ ۹۰ (قرآن؛ ۱۸۵)

■ گروه مخاطب: تخصصی (طلاب، دانشجویان، پژوهشگران و اساتید حوزه و دانشگاه)

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۱۴۹۱

مسلسل انتشار (چاپ اول و بازچاپ): ۸۰۶۸

بوستانکتاب

بوستانکتاب

مستشرقان و قرآن

نقد و بررسی آراء مستشرقان درباره قرآن

• نویسنده: دکتر محمدحسن زمانی

• ناشر: مؤسسه بوستان کتاب

• لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب

• نوبت چاپ: نهم / ۱۴۰۱ • شمارگان: ۱۰۰ • وبسایت رسمی مؤسسه بوستان کتاب

۲۷۵

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیک اثر متعلق به مؤسسه بوستان کتاب است

printed in the Islamic Republic of Iran

♦ دفتر مرکزی: قم، خ شهدا (صفائییه)، ص پ ۹۱۷ / ۳۷۱۸۵، تلفن: ۷-۳۷۷۴۲۱۵۵-۳۷۷۴۲۱۵۴، تلفن پخش: ۳۷۷۴۳۴۲۶

♦ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرضه ۱۲۰۰۰ عنوان کتاب با همکاری ۱۷۰ ناشر)

♦ فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، بین وصال و فلسطین، پلاک ۹۵۱، تلفن: ۶۶۹۶۹۸۷۸

♦ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خسروی، مجتمع یاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۳۲۲۳۳۶۷۲

♦ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهارراه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۳۲۲۲۰۳۷۰

♦ فروشگاه شماره ۵ (رنگین کمان، فروشگاه کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهدا، نبش خیابان ارم، تلفن: ۳۷۷۴۳۱۷۹

اطلاع از تازه های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، با ارسال شماره همراه خود به ۱۰۰۰۲۱۵۵ و یا ارسال درخواست به:

پست الکترونیک مؤسسه: E-mail: info@bustaneketab.com

جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وبسایت: www.bustaneketab.com

با قدردانی از همکاری که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

- اعضای شورای بررسی آثار • دبیر شورای کتاب و ویراستار: ابوالفضل طریقه‌دار • ویراستار: محمداسماعیل انصاری
- اصلاحات حرفه‌نگاری و صفحه‌آرایی: امیرحسین علی‌مردانی و احمد اخلی • نمونه‌خوانی: ابوالحسن مسیب‌نژاد، سیدرضا هدایتی و سیدیحیی میرفتحی‌زاده
- کنترل نمونه‌خوانی: محمدجواد مصطفوی • کنترل فنی صفحه‌آرایی: امیرحسین مقدم‌منش • مدیر گروه هنری و طراح جلد: مسعود نجابتی
- اداره آماده‌سازی: حمیدرضا تیموری • اداره چاپخانه: مجید مهدوی، ناصر منتظری و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی

رئیس مؤسسه
محمدباقر انصاری

فهرست مطالب

پیش‌گفتار ۲۵

فصل اول: فعالیت‌های قرآنی مستشرقان

۳۱	ترجمه قرآن
۳۱	تاریخچه ترجمه قرآن کریم توسط مستشرقان
۳۸	گزارشی از ترجمه‌های قرآن به زبان‌های اروپایی
۳۸	۱. ترجمه قرآن به زبان لاتینی
۳۹	۲. ترجمه‌های قرآن به انگلیسی
۳۹	۳. ترجمه‌های آلمانی قرآن کریم
۴۰	۴. ترجمه‌های فرانسوی قرآن
۴۱	۵. ترجمه‌های ایتالیایی قرآن کریم
۴۱	تقدم چاپ ترجمه‌های اروپایی بر ترجمه‌های فارسی
۴۲	فلسفه و انگیزه ترجمه قرآن توسط مستشرقان
۴۲	۱. آبراهام هنکلمان
۴۲	۲. لود فیجوماراتشی
۴۴	چاپ قرآن کریم
۴۴	تاریخچه چاپ قرآن کریم در اروپا

- ۴۵۵ نقد
- ۴۵۷ ۴. نظر شحرور درباره آزادی روابط زن و مرد در قرآن
- ۴۵۷ نقد
- ۴۵۸ ۵. انحصار بهشت به مردان از زبان «لرد بایرون»
- ۴۵۹ نقد
- ۴۶۰ ۶. اشکال مونتگمری وات بر حکم اختصاص مهریه به زنان طلاق در قرآن
- ۴۶۰ پاسخ
- ۴۶۲ ۷. تحریف قانون ارث زنان در قرآن توسط دکتر شحرور
- ۴۶۳ مقایسه مبانی نظام ارث در اسلام و دیگر ادیان و تمدن‌ها
- ۴۶۳ الف - نظام ارث در دیگر ادیان و تمدن‌ها
- ۴۶۳ ۱. کمونیسم و نفی مطلق مالکیت وارث
- ۴۶۳ ۲. انتقال ارث به پادشاه یا دولت در یونان فراعنه و یونان
- ۴۶۴ ۳. انتقال میراث به اکبر اولاد ذکور در مصر قدیم و یونان
- ۴۶۴ ۴. تقسیم ارث بین خاندان پدری در امپراطوری روم
- ۴۶۴ ۵. تقسیم ارث به صورت مساوی بین همه ورثه
- ۴۶۵ ۶. محرومیت زنان از ارث با وجود مردان در شریعت یهود
- ۴۶۵ ۷. سکوت دین مسیحیت از اظهار نظر درباره قانون ارث
- ۴۶۵ ۸. زورسالاری در قانون ارث جاهلیت عرب
- ۴۶۶ ب - مبانی نظام ارث در اسلام
- ۴۶۷ ۱. انطباق قانون ارث با علاقه فطری به مال و فرزند و بستگان
- ۴۶۸ ۲. توزیع ثروت و عدم تمرکز
- ۴۶۸ ۳. عدالت در توزیع براساس احتیاج
- ۴۶۹ اسلام و عادلانه‌ترین نظام میراث برای زنان
- ۴۷۰ نقد نظر دکتر شحرور
- ۴۷۱ افشای تحریف کتاب‌های آسمانی

- ۴۷۱ نگرانی و عصبانیت مستشرق «اف بول» در دایرةالمعارف اسلامی لیدن از افشای تحریف
- ۴۷۴ پنج ادعای «اف بول»
- ۴۷۴ نقد
- ۴۷۴ ۱. پاسخ مفصل دکتر موریس بوکای، دانشمند مسیحی فرانسوی
- ۴۷۸ ۲. بشارت‌های تورات و انجیل موجود به ظهور پیامبر اسلام ﷺ
- ۴۸۱ تحقیق فخرالاسلام راجع به واژه «تسلی بخش» یا «فارقلیطا»
- ۴۸۳ فارقلیطا و سکوت دکتر کارلو نلینو دانشمند اسلام‌شناس مسیحی
- ۴۸۴ ۳. یک‌نواختی و ثبات موضع پیامبر اسلام ﷺ در برابر اهل کتاب
- ۴۸۴ ۴. بیان روش‌های تحریف کتاب‌های مقدس در قرآن
- ۴۸۵ ۵. شفافیت نظر قرآن و علمای اسلام در موضوع تحریف کتب مقدس
- ۴۸۶ اعتراف دایرةالمعارف بریتانیا به مصلوب نشدن مسیح ﷺ

فصل ششم: نقد دایرةالمعارف قرآن، لیدن

- ۴۹۱ ویژگی‌های مثبت دایرةالمعارف قرآن، لیدن
- ۴۹۱ ۱. انصاف و عدم تعصب در گزارش‌گری برخی مقاله‌ها
- ۴۹۲ ۲. به‌کارگیری نویسندگان مسلمان
- ۴۹۳ ضعف برخی از این مقاله‌ها
- ۴۹۴ ۳. دفاع از ساحت قرآن
- ۴۹۶ اشتباهات فرهنگ‌های دایرةالمعارف
- ۴۹۶ اشکال اول - توضیح الفاظ به جای توضیح معارف
- ۴۹۸ اشکال دوم - کم‌توجهی به آرا و منابع قرآنی شیعه
- ۵۰۳ اشکال سوم - استناد زیاد به نویسندگان غربی و اقتباس از دایرةالمعارف اسلامی لیدن
- ۵۰۵ اشکال چهارم - ضعف علمی نویسندگان
- ۵۱۵ غرض‌ورزی
- ۵۱۵ ۱. انکار برخی آرای اجماعی امت اسلامی حتی در یک موضوع عقیدتی

۵۱۶	۲. اتهام کنایه داستان افک به شیعه
۵۱۸	۳. طرح اختلاف مصحف‌ها در جهت بی‌اعتباری قرآن بدون ذکر توجیه علمی - تاریخی آن
۵۲۰	۴. گزینش موضوع آیات شیطانی و «افک» به عنوان بهترین مثال شأن نزول
۵۲۱	۵. بزرگ‌نمایی نقاط ضعف کتاب‌های شیعه و نسبت دادن آنها به کل شیعیان
۵۲۲	نقد
۵۲۹	نتیجه و جمع‌بندی مطالب کتاب
۵۴۵	کتاب‌نامه
۵۵۷	آیات
۵۶۵	روایات
۵۶۷	اعلام

پیش‌گفتار

چهارده قرن است که سرورش وحی، مسلمانان را از زودباوری و خوش‌بینی ساده‌لوحانه به طیفی از اهل کتاب هشدار داده و می‌فرماید:

﴿أَفَتَطْمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾^۱ آیا طمع دارید که آنان به [دین] شما بگروند، در صورتی که گروهی از آنان کلام خدا را

شنیده و پس از آن که آن را درک کرده تحریفش می‌کنند و حال آن که [همه چیز را خوب] می‌دانند؟

و از همان دوران زمزمه‌های مملکتی پلر مهربان و امیر مؤمنان در وصیت جاودانه‌اش به همه فرزندان‌ش، در گوش ما طنین افکن است که:

اوصیکما و جمیع ولدی و اهلی و من بلغه کتابی... الله الله فی القرآن، لا یسبقکم بالعمل به غیرکم...^۲ من شما دو فرزندم (حسن و حسین) و همه فرزندانم و بستگانم و تمام کسانی را که نامه من به آنان برسد وصیت می‌کنم که... شما را به خدا، شما را به خدا به قرآن [توجه کنید] نکند بیگانگان در عمل به آن از شما سبقت گیرند.

اما با کمال تأسف نه تنها سیل تحریف‌های معنوی معارف قرآن و شبهات فراوان غربیان و شرق‌شناسان یهودی و مسیحی را شاهد بوده و پاسخ جدی را در جهان ارائه نکردیم، بلکه از ناحیه دیگر دیدیم که برخی ملل بیگانه در عمل به بعضی دستورهای اخلاقی قرآن مانند: نظم، پاکیزگی، پشت‌کار، امانت‌داری، ادای دین در تولید و روحیه

۱. بقره (۲) آیه ۷۵.

۲. نهج البلاغه، نامه ۴۷.

احادیث من احادیثهم، فمن اخذ شيئاً منها فقد اخذ حظاً وافراً، فانظروا علمکم عمّن تأخذونه، فانّ فینا اهل البیت فی کل خلف عدولاً ینفون عنه تحریف الغالین و انتہال المبطلین و تأویل الجاهلین؛^۱ علما وارثان پیامبرانند، همانا پیامبران ثروتی به ارث نگذاشته‌اند، بلکه احادیث و تعالیم خویش را به ارث نهداند، هر کس هر مقدار از آنها بگیرد، بهره فراوان برده است. پس دقت کنید که دانش‌تان را از چه کسانی فرا بگیرید، زیرا در بین ما اهل بیت پیامبر در هر نسلی عالمان معتدل و راستینی هستند که تحریف‌های تندروان را از اسلام می‌زدایند و شبهات و اشکال‌های مخالفان را پاسخ داده و توجیه‌های غلط غیرعالمانه ناآگاهان را کنار می‌زنند.

نقد حاضرگامی است در مسیر انجام این رسالت تا سهمی در تبدیل فضای تاریک اتهام‌ها به فضای روشن واقع‌نگری جامعه بشری به این کتاب آسمانی داشته باشد. در این کار با الهام از آیه شریفه: ﴿وَلَا یَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰی اَنْ لَا تَعْدِلُوْا...﴾؛^۲ کوشیده‌ایم اصل انصاف و واقع‌نگری را رعایت کنیم و دشمنی آنان با ما موجب نادیده گرفتن کمالات و ویژگی‌های مثبت کارشان نشده است. امید آن که این اثر ما را به عظمت قرآن و نیز توطئه‌های دشمنان برای مقابله با آن، آشنا کند و در راه ابلاغ رسالت‌های الهی، ثابت قدم نگه دارد.

محمد حسن زمانی

قم ۱۳۸۳

۱. بحار الانوار، ج ۲، ص ۹۲.

۲. مانده (۵) آیه ۸.